

RESOCJALIZACJA –
WYBRANE ASPEKTY
PRAKTYCZNE

Akademia Nauk Stosowanych w Koninie

RESOCJALIZACJA –
WYBRANE ASPEKTY
PRAKTYCZNE

redakcja
Kinga Przybyszewska

Poznań – Konin 2023

Recenzja wydawnicza:
dr hab. Izabela Nowicka, prof. AWL

Redakcja i korekta:
Anna Surendra
Sebastian Surendra

Redakcja naukowa:
Kinga Przybyszewska

Projekt okładki:
Agnieszka Jankowska

Łamanie, skład, druk:
Wydawnictwo Rys

© Copyright by Autorzy
© Copyright by Wydawnictwo Rys
© Copyright by Akademia Nauk Stosowanych w Koninie
Wydawnictwo Akademii Nauk Stosowanych w Koninie

ISBN 978-83-67287-89-0
ISBN 978-83-65038-49-4

Wydawnictwo Rys
Dąbrówka, ul. Kolejowa 41
62-070 Dąbrówka
tel. 600 44 55 80
e-mail: tomasz.paluszynski@wydawnictworys.com
www.wydawnictworys.com

Wydawnictwo
Akademii Nauk Stosowanych w Koninie
ul. Przyjaźni 1
62-510 Konin
tel. 63 249 72 09
e-mail: wydawnictwo@konin.edu.pl

Spis treści

Kinga Przybyszewska

Rozdział 1. Wprowadzenie	9
Bibliografia	14

Edyta Łoboda-Świątczak

Rozdział 2. Teoretyczne podstawy resocjalizacji	15
2.1. Miejsce resocjalizacji w strukturze nauk społecznych i humanistycznych	15
2.2. Resocjalizacja – pojęcie, cele i zadania	16
2.3. Poziomy i zakresy resocjalizacji	19
2.4. Niedostosowanie/nieprzystosowanie społeczne – definicja pojęcia i terminów pokrewnych	20
2.5. Symptomy i typologie zaburzeń zachowania i niedostosowania społecznego	22
2.6. Niedostosowanie społeczne jako proces	25
2.7. Geneza i mechanizmy psychospołeczne niedostosowania społecznego i wykolejenia	28
2.7.1. Środowiskowe czynniki niedostosowania społecznego i wykolejenia – rodzina, szkoła, grupa społeczna, czynniki makrospołeczne	29
2.7.2. Czynniki indywidualne – zmienne osobowościowe	32
2.7.3. Biopsychiczne uwarunkowania niedostosowania społecznego i wykolejenia	34
2.8. Teoretyczny kontekst resocjalizacji	36
2.9. Metody oddziaływania resocjalizującego	40
2.10. Zasady wychowania resocjalizującego	42
2.11. Fazy oddziaływania resocjalizującego	44
2.12. Modele resocjalizacji	45
2.13. Jak teoria ma się do praktyki?	46
Bibliografia	49

Marcin Olejniczak

Rozdział 3. Diagnostyka resocjalizacyjna	53
3.1. Wprowadzenie	53
3.2. Naukowy wymiar diagnostyki resocjalizacyjnej	53
3.3. Diagnostyka resocjalizacyjna – przedmiot poznania, podstawowe pojęcia i rodzaje diagnostyk	55
3.4. Funkcje i rodzaje diagnoz	57
3.5. Norma w diagnostyce resocjalizacyjnej	59
3.6. Proces diagnostyczny	61
3.7. Diagnosta w resocjalizacji – kompetencje i odpowiedzialność	63
3.8. Diagnostyka resocjalizacyjna – źródła problemów i błędów	66
3.9. Podsumowanie	67
Bibliografia	68

Jakub Bartoszewski, Tomasz Naglewski

Rozdział 4. Metody i techniki pracy resocjalizacyjnej w środowisku otwartym i zamkniętym.....	71
4.1. Metody.....	71
4.2. Techniki.....	77
4.3. Studium przypadku	78
Bibliografia	88

Jakub Bartoszewski, Tomasz Naglewski

Rozdział 5. Resocjalizacja i profilaktyka w opiece środowiskowej	89
5.1. Resocjalizacja	89
5.1.1. Cele resocjalizacyjne	91
5.2. Profilaktyka.....	94
5.3. Opieka środowiskowa	96
5.4. Studium przypadku (profilaktyka środowiskowa).....	98
5.5. Pytania i zadania	103
Bibliografia	106

Adrian Pachciarz

Rozdział 6. Podstawy prawa karnego. Wybrane zagadnienia wstępne.....	109
Bibliografia	130

Adrian Pachciarz

Rozdział 7. Kryminologia. Wybrane zagadnienia wstępne	133
Bibliografia	153

Artur Cygan

Rozdział 8. Podstawy profilaktyki społecznej – projektowanie	155
8.1. Profilaktyka społeczna – koncepcje.....	155
8.2. Zachowania ryzykowne	158
8.2.1. Charakterystyka wybranych zachowań ryzykownych – uzależnienie i agresja.....	158
8.3. Programy profilaktyczne.....	164
8.4. Profilaktyka w społecznościach lokalnych	169
8.5. Oddziaływanie profilaktyczne w szkole	171
8.6. Ćwiczenia.....	173
Bibliografia	174

Tomasz Naglewski

Rozdział 9. Profilaktyka i promocja zdrowia.....	175
9.1. Zagadnienia teoretyczne	175
9.2. Poziomy działań profilaktycznych.....	176
9.3. Podmioty realizujące działania w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia	181
9.4. Charakterystyka projektu objętego studium przypadku	184
9.5. Zakładane cele szczegółowe realizacji projektu objętego studium przypadku ...	186

9.6. Zakładane szczegółowe rezultaty realizacji projektu objętego studium przypadku.....	187
9.7. Zadania.....	192
Bibliografia	197

Artur Cygan

Rozdział 10. System instytucji profilaktycznych i resocjalizacyjnych.....	199
10.1. Narodowe i krajowe programy profilaktyczne	199
10.1.1. Podstawy teoretyczne	199
10.1.2. Realizacja krajowych i narodowych programów profilaktycznych.....	201
10.2. Funkcjonowanie systemu oddziaływań profilaktycznych opartych na narodowych i krajowych programach profilaktycznych.....	204
10.2.1. Zasady funkcjonowania wybranych instytucji szczebla centralnego	205
10.3. Instytucje realizujące zadania w obszarze profilaktyki i resocjalizacji	208
10.3.1. Charakterystyka wybranych instytucji profilaktycznych i resocjalizacyjnych	209
10.4. Ćwiczenia.....	220
Bibliografia	221

Dorota Kaźmierczak

Rozdział 11. Warsztat kuratora sądowego	223
11.1. Historyczne ujęcie kurateli sądowej w Polsce.....	223
11.2. Zadania kuratorów – zagadnienia ogólne	224
11.2.1. Zadania kuratorów sądowych – zagadnienia szczególne.....	225
11.3. Elementy metodologii pracy organizacyjno-biurowej kuratora sądowego	233
11.3.1. Czynności związane ze sprawowaniem dozoru	233
11.3.2. Praktyka kuratora rodzinnego – przykładowe sprawozdanie z nadzoru ...	236
11.4. Zadanie kontrolne dla studenta	239
Bibliografia	243

Kinga Przybyszewska, Artur Cygan

Rozdział 12. Słownik terminów z resocjalizacji.....	245
---	-----

Kinga Przybyszewska, Artur Cygan

Chapter 13. Glossary of social rehabilitation terms.....	265
--	-----